

Handläggare: Lennart Klaesson
Region Innerstad
Tillgänglighetsprojektet
Tel: 508 26 012
lennart.klaesson@gfk.stockholm.se

2004-03-19

Dnr 04-770-234:1

Till
Gatu- och fastighetsnämnden

Lokalavsättning för källsorteringsanläggningar vid ny- och ombyggnad. Remiss från kommunstyrelsen

FÖRSLAG TILL BESLUT

1. Gatu- och fastighetsnämnden beslutar att överlämna och åberopa kontorets utlåtande som svar på remissen.

Olle Zetterberg

Göran Gahm

SAMMANFATTNING

2004-01-23 inkom kommunstyrelsen med en remiss till gatu- och fastighetsnämnden m fl om lokalavsättning för källsorteringsanläggningar vid ny- och ombyggnad. Kontoret anser att gällande lagar och byggregler ger staden möjlighet att kräva lokalavsättning för källsorteringsanläggningar vid ny- och ombyggnad. Detta görs också av stadsbyggnadsnämnden vid prövning av bygglov/bygganmälan. Vid ombyggnader/ändringar kan det dock vara svårt att avgöra om avfallshanteringen kan anses som berörd del. Exploateringsavtal tecknas av gatu- och fastighetsnämnden för nybyggnadsprojekt. Det finns inte anledning att belasta dessa avtal med bestämmelser om källsorteringsanläggningar eftersom frågan kan klaras via bygglov. Om staden på ett mer aktivt sätt ska kunna se till att fler befintliga fastigheter får källsorteringsanläggningar måste lagstiftningen ändras.

UTLÅTANDE

2004-01-23 inkom kommunstyrelsen med en remiss till gatu- och fastighetsnämnden om lokalavsättning för källsorteringsanläggningar vid ny- och ombyggnad. Samtidigt skickades remissen också till stadsbyggnadsnämnden, stadsledningskontoret, kommunstyrelsens handikappråd, Stadsmuséet och AB Stockholmshem. Remissen utgår från ett beslut i Renhållningsnämnden 2003-11-05: ”Renhållningsförvaltningen får i uppdrag att i samarbete med stadsbyggnadskontoret samt gatu- och fastighetskontoret aktivt driva frågan om lokalavsättning för källsorteringsanläggningar vid ny- och ombyggnad.”

Bakgrund

Renhållningsförvaltningen har löpande samarbetat med stadsbyggnadskontoret, miljöförvaltningen, fackliga organisationer samt arbetsmiljöverket i ärenden som har bäring på främst arbetsmiljön i samband med avfallshanteringen i befintligt fastighetsbestånd.

Med utgångspunkt från att det ställs allt mer krav på avfallshantering, avfallsutrymmen och hämtningssystem fordras att staden har en samsyn i avfallsfrågor. Därför har renhållningsförvaltningen inlett ett samarbete med stadsbyggnadskontoret, gatu- och fastighetskontoret och miljöförvaltningen för att klargöra vilka förutsättningar som finns och vilka krav som kan ställas vid markanvisning, exploatering, planläggning och bygglov. I detta samarbete kommer också frågor om tillgänglighet för funktionshindrade att belysas.

Den pågående bygglagskommittén har i uppdrag att särskilt utreda möjligheten att ställa krav på fastighetsägare att inrätta utrymmen för källsortering, enligt propositionen ”Ett samhälle med giftfria och resurssnåla kretslopp” (Prop. 2002/03:17).

Gällande lagar och byggregler

I lagen om tekniska egenskapskrav på byggnadsverk, mm (BVL) finns 9 st punkter med de väsentliga tekniska egenskapskrav som ska uppfyllas vid ny- och ombyggnad (ändring av byggnad). Punkt 8 gäller tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga och punkt 9 gäller hushållning med vatten och avfall. Enligt förordningen till BVL (14 §) skall bl a kraven på tillgänglighet och hushållning med vatten och avfall uppfyllas när en byggnad byggs till eller ändras. Detta gäller även delar av byggnaden som inte omfattas av ändringen, men som indirekt berörs av ändringen (15 §).

I Boverkets byggregler (BBR) finns mer detaljerade krav på avfallsutrymmen i byggnader samt på tillgänglighet och användbarhet för personer

med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga. ”I eller i anslutning till byggnader skall finnas avfallsutrymme som kan nyttjas av boende och andra brukare. ...” (BBR 3:331) ”Utrymmen och anordningar för avfallshandling skall vara så utformade att olika typer av avfall kan förvaras och hämtas var för sig. Avfall som kan återvinnas och skrymmande avfall skall kunna förvaras och tas om hand särskilt.” (BBR 3:332) ”Tvättstugor samt andra lokaler och anordningar som är gemensamma för flera bostäder skall vara tillgängliga och kunna användas av personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga.” (BBR 3:23)

Även om lagen om tekniska egenskapskrav och Boverkets byggregler är allmänna i sina formuleringar kan staden med stöd av dem ställa krav på avfallsutrymmen både vid nybyggnad och vid ombyggnad. Staden kan vid behandling av detaljplan, bygglov, bygganmälan etc göra sin tolkning av byggreglerna. Det är stadsbyggnadsnämnden som har myndighetsansvaret för tillämpningen av plan- och bygglagstiftningen och som i sina beslut kan precisera och tolka gällande lagar och föreskrifter. Detta utvecklas mer i stadsbyggnadsnämndens remissvar.

Stadens riktlinjer

Utöver de lagar och byggregler som gäller för avfallshandling har staden, genom gatu- och fastighetsnämnden, tagit fram riktlinjer som bland annat berör avfallshandling. Programmet för ekologiskt byggande (rev. 2003) har krav på särskilt utrymme och/eller skåpinredning för källsortering av hushållsavfall inom varje lägenhet och särskilt utrymme/opsamlingsplats inom fastigheten för sortering av avfall som materialåtervinnas respektive lämnas till kommunens omhändertagande av skrymmande avfall. Enligt rådtexten ska hushållsavfallet sorteras i sju fraktioner:

1. Dags- och veckotidningar
2. Ofärgat glas
3. Färgat glas
4. Metaller
5. Kartonger och pappförpackningar
6. Hårda plastförpackningar
7. Elektriska och elektroniska produkter

Dessutom ska behållare för batterier finnas.

Skrymmande avfall ska sorteras i brännbart och icke brännbart avfall.

I stadens riktlinjer för att skapa en tillgänglig och användbar utemiljö, ”Stockholm – en stad för alla”, antagna av gatu- och fastighetsnämnden 2001-05-29, finns också krav på avfallshandling. Bland annat anges att gångavståndet mellan en byggnads entré och avfallsbehållare inte ska överstiga 10 meter och att sopinkast, luckor etc ska placeras och utformas så att personer med funktionshinder ska kunna använda dem. Återvinningsstationer ska vara möjliga att angöra med bil och med ett gångavstånd på högst 10 meter.

S

Kontorets synpunkter

Gällande lagar och byggregler ger staden möjlighet att kräva lokalavsättning för källsorteringsanläggningar (avfallsutrymme och anordningar för avfallshantering) vid ny- och ombyggnad. Detta görs också av stadsbyggnadsnämnden vid prövning av bygglov/bygganmälan. Vid ombyggnader / ändringar kan det dock vara svårt att avgöra om avfallshanteringen kan anses som berörd del.

Exploateringsavtal tecknas av gatu- och fastighetsnämnden för nybyggnadsprojekt. Det finns inte anledning att belasta dessa avtal med bestämmelser om källsorteringsanläggningar eftersom frågan kan klaras via bygglov.

Om staden på ett mer aktivt sätt ska kunna se till att fler befintliga fastigheter får källsorteringsanläggningar måste lagstiftningen ändras.

SLUT